

«Поверніть мені тата...». Вірші

УДК 821(477)•19/20•КОВАЛЬОВА

<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2026.2.362375>

Життя юної поетеси Єсенії Ковальової, учениці 10 класу із м. Остер Чернігівської області, розділилося на дві частини, коли 30 листопада 2023 року загинув на фронті в м. Авдіївка Донецької області її тато Сергій Миколайович Ковальов, старший сержант Окремої Президентської бригади імені Б. Хмельницького. Він мужньо захищав Україну і став Героєм. Але біль втрати не минає ані для Єсенії, ані для її мами Тетяни

Єсенія Ковальова зі своїм татом Сергієм Миколайовичем Ковальовим, який загинув 2023 р. на фронті в м. Авдіївка Донецької області

© Єсенія Ковальова, 2026

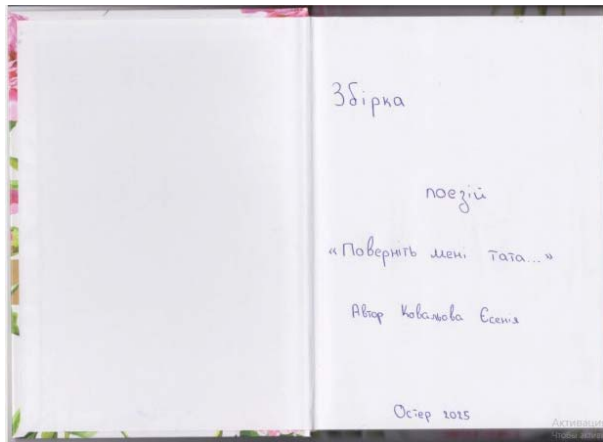
Єсенія Ковальова,
поетеса, учениця 10 класу,
ліцей № 1 м. Остер Чернігівської області

Юріївни, учительки. Єсенія присвятила своєму татові поетичну збірку «Поверніть мені тата...» (2025). Вона написала її від руки і намалювала малюнки до неї. Із таким боєм, який відображено в збірці, живуть сотні тисяч, можливо, мільйони українських дітей, які втратили батьків, рідних, близьких під час вторгнення. Єсенія Ковальова у своїх віршах описала складні емоції та почуття української молоді, що проходить через страшні випробування, але попри все залишається мислячим, інтелігентним і мужнім поколінням. Ми схиляємо коліна перед татом Єсенії Ковальової і перед усіма українськими Героями. Ми захоплюємося поезією Єсенії, її великою внутрішньою силою, як і силою багатьох українських дітей і підлітків, котрі не здаються, продовжують жити, навчатися, творити

Тетяна Ковальова, мама Єсенії, учителька ліцею № 1 м. Остер Чернігівської області

і вірити в Україну. Під час війни наша молодь стала мудрою, відважною і непереможною.

Есенія Ковальова. Збірка віршів «Поверніть мені тата...» (2025)

Напишу свою долю віршами, або або що для мене поезія

Поезія... Для мене — це не просто красиві фрази чи рими. Це відчуття, які живуть в мені. Це спосіб говорити те, що важко пояснити. Сказати просто словами. Коли я пишу, я ніби зупиняю час, ловлю мить, яку не можу втримати в повсякденному житті. Поезія допомагає розібратись зі своїми думками, сформулювати їх, висловити свої емоції. Коли мені дуже важко, я пишу. І це мені допомагає... Коли мені добре, я теж пишу, і ці вірші допомагають, коли все не просто...

Після втрати тата поезія стала для мене своєрідною терапією. За допомогою віршів я ніби створюю свій щоденник болю і втрат війни... Війни, яку ми не обирали! Війни, яка вкрала наше дитинство! Наші мрії! Кожен рядок мого щоденника випалений реальним відчаєм від втрати, незагоєною тугою, внутрішнім криком, який неможливо стримати. Водночас — це щоденник пам'яті та любові.

Поезія для мене — це можливість сказати правду. Без фальшу. Без краси заради краси. Без прикрас і масок. У своїх віршах я можу бути сама собою. Я можу плакати, коли болить, кричати від відчаю, мовчати, коли слова зайві...

Поезія — це спосіб залишатися собою, навіть тоді, коли здається, що весь світ проти тебе.

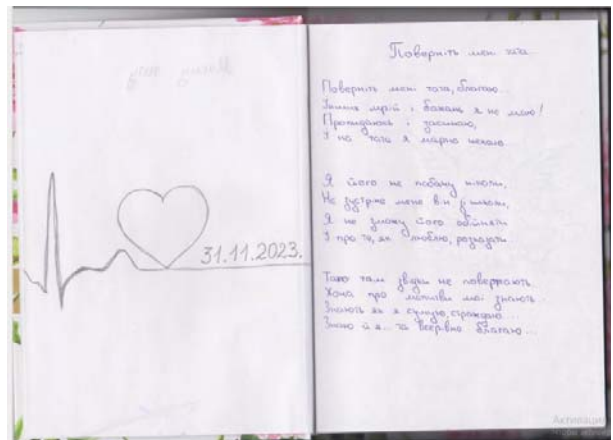
Есенія Ковальова

Поверніть мені тата...

Поверніть мені тата, благаю...
Інших мрій і бажань я не маю!
Прокидаюся і засинаю,
І на тата я марно чекаю...

Я його не побачу ніколи,
Не зустріне мене він зі школи,
Я не зможу його обійняти
І про те, як люблю, розказати...

Тато там, звідки не повертають...
Хоча про молитви мої знають...
Знають, як я сумую, страждаю...
Знаю й я... та все рівно благаю...

Де ти мій янголе?

Де ти, мій янголе, мабуть, ти спиш?
Чи між хмарками своїми літаєш?
Може, покинув мене і не знаєш,
Вже від горя затьмарило розум...
Мовчиш?

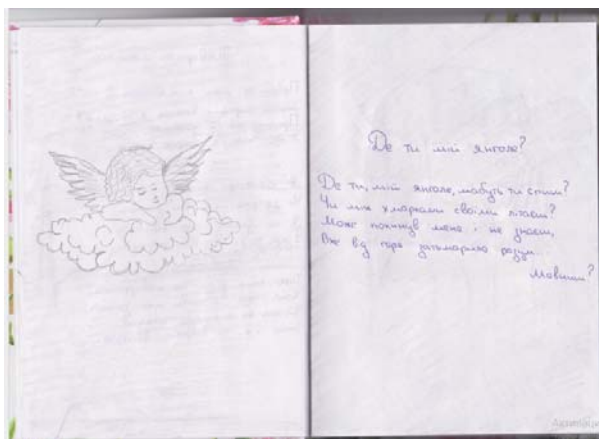
Чи ти не бачив, як я на колінах
Молила тебе, охоронцю, святих,
Щоб захистили єдину людину —
Тата рідненького від усіх лих?

Де ви були, коли тато загинув?
Чому врятувати його не змогли?
Як допустили? І в чому я винна?
Як нам із братом без нього рости?

Майже два роки ми тата чекали.
Кожен дзвінок — як дарунок з небес!
Щиро молились. Вірили. Знали:
Нашим стражданням настане кінець...

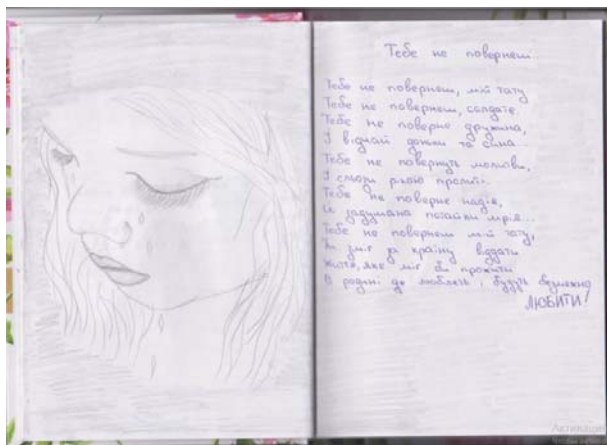
Як тепер жити? Я в неба питаю!
Небо мовчить, і я знаю чому...
Втративши тата, я віру втрачаю —
Віру в блакить, під якою живу.

Рядки, обпалені війною

Тебе не повернеш...

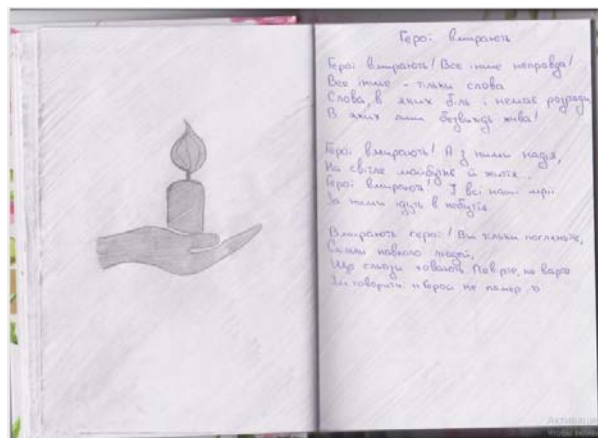
Тебе не повернеш, мій тату.
Тебе не повернеш, солдате.
Тебе не поверне дружина,
І відчай доньки та сина...
Тебе не повернуть молитви,
І сльози рікою пролітї.
Тебе не поверне надія
Й задумана потайки мрія...
Тебе не повернеш, мій тату,
Ти зміг за країну віддати
Життя, яке міг би прожити
В родині де люблять і будуть безмежно ЛЮБИТИ!

Сумую...

Сумую...
І ніби крізь хмари я голос твій чую.
Луною говориш зі мною ти в лісі.
Я бачу тебе у туману завісі.
На березі річки, тихесенько хвилі
Мені нагадали, як разом любили,
Гуляти босоніж піщаними косами,
Травою зеленою, вкритою росами.
Сумую...
Справді, здається, що голос твій чую.
Де ти? Скажи! Я так хочу до тебе!
Деся на землі? Чи високо в небі?

Жити без тебе — це біль і страждання!
Час не лікує! Час — це знущання!
Сумую...

Герої вмирають

Герої вмирають! Все інше неправда!
Все інше — тільки слова.
Слова, в яких біль і немає розради,
В яких лиш безвихідь жива!

Герої вмирають! А з ними надія
На світле майбутнє й життя...
Герої вмирають! І всі наші мрії
За ними ідуть в небуття.

Вмирають герої! Ви тільки погляньте,
Скільки навколо людей,
Що сльози ховають. Повірте, не варто
Їм говорити: «Герой не помер...»

Вони точно знають, що більше ніколи
Рука не торкнеться руки...
Вони не почують такий рідний голос,
І марно плекати думки...

Герої вмирають! І їх не згадають
Всі ті, хто слова ці кричав...
А рідні тихенько потроху згасають,
Бо втратили віру в життя...

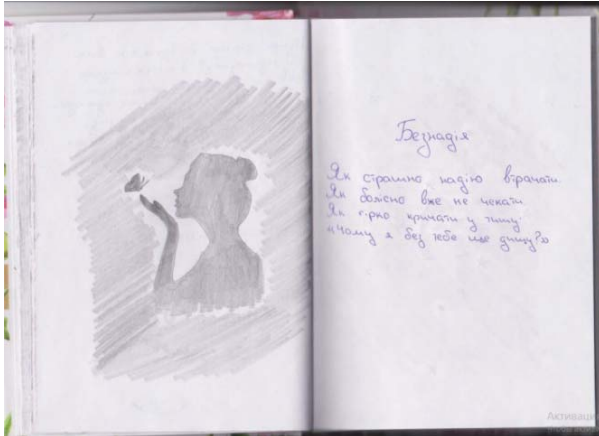
Біль

Немає спокою ні вдень, ні вночі,
І позначку « був в мережі » шукаю.
Знов не прочитані мої листи,
І на дзвінки лиш тишею відповідаєш...
Я знаю, так було вже не раз,
І ти із часом з'явився в мережі,
Та серце сковує несамовитий страх...
І сліз потік не має межі...
Чомусь саме сьогодні я боюсь.
Лякає все: і холод, і зима...
І телефон тримаючи, молюсь...
Та ось дзвінок... тебе нема...

Безнадія

Як страшно надію втрачати.
Як болісно вже не чекати.
Як гірко кричати у тишу:
« Чому я без тебе ще дишу?»

Як довго тягнуться ночі !..
Як хочу заплющити очі.
Як важко день знову почати
І знову тебе «не чекати»...

Я не забуду...

Я не забуду тебе, солдате,
Мій тату, мій сину, мій брате!
Я не забуду окопи холодні
І морок ночі, що, мов безодня,
Лякає тишею... за мить — канонадами:
Мінами, бомбами, «смерчами», «градами».
Я не забуду розлуку з родиною:
Дітьми, матусею, дружиною.
І сльози ті, що в усмішці сховані,
Її слова не сказані, поховані...
Я не забуду тебе, солдате!
Я не забуду тебе, мій тату!
Героєм став ти для всієї країни,
І лише для нас ти — любий, єдиний!

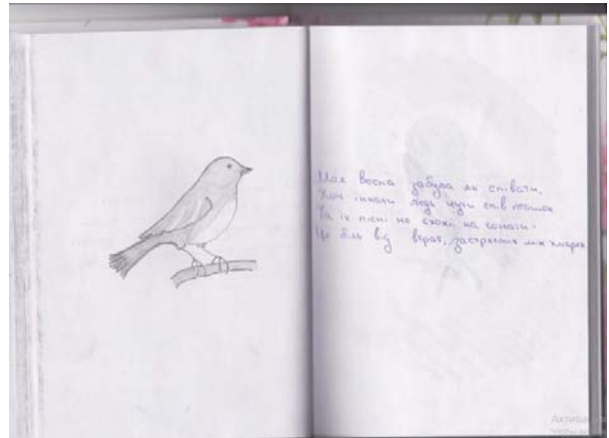
Моя весна вдягається у чорне...

Моя весна вдягається у чорне,
Як молода вдова чи тисячі сестер.
Її не пасує вже вбрання квіткове —
Вона в скорботі відтепер.

Моя весна ніколи не сміється
І часто плаче вранішнім дощем.
Її дуже холодно. Зігрітись не вдається
Торішнім листям, що геть змоккло вже...

Моя весна забула, як співати,
Хоч інколи ледь чути спів пташок.
Та їх пісні не схожі на сонати —
Це біль від втрат, застряглих між хмарок.

Моя весна вдягає чорну сукню
І чорну стрічку заплітає у косу.
Моя весна ніколи не забуде:
Вона не має права на красу!

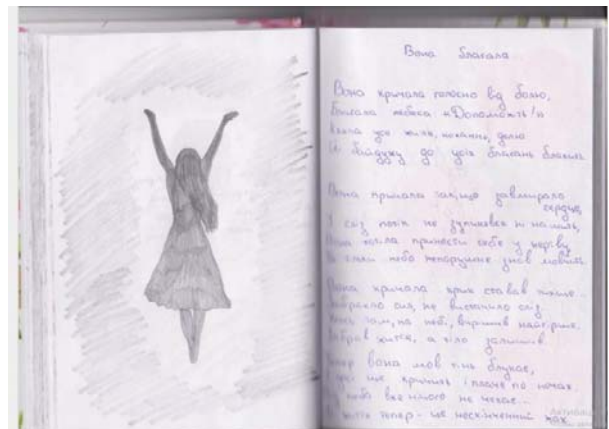
Вона благала...

Вона кричала голосно від болю,
Благала небеса: «Допоможіть!»
Кляла усе: життя, кохання, долю
Її байдужу до усіх благань блакить.

Вона кричала так, що завмирало серце,
І сліз потік не зупинявся ні на мить,
Вона хотіла принести себе у жертву,
Та тільки небо непорушне знов мовчить.

Вона кричала... крик ставав тихіше...
Забракло сил, не вистачило сліз.
Хтось там, на небі, вирішив найгірше:
Забрав життя, а тіло залишив.

Тепер вона мов тінь блукає,
І досі ще кричить і плаче по ночах.
Від неба вже нічого не чекає...
Її життя тепер — це нескінченний жаж.

Рядки, обпалені війною

Червоні маки

Дощами плаче знов розстріляна весна,
І розквітають на страшних руїнах
Червоні маки, ними вся земля,
Неначе кров'ю, скрізь залита.

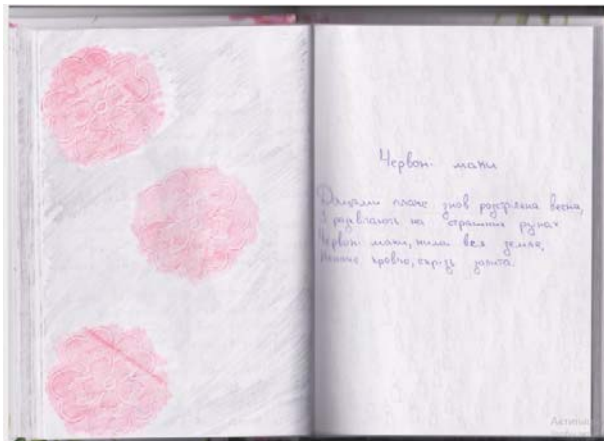
А скільки втрачено життів?
Ти порахуй страшні ці квіти!
За кожною — історія синів,
Що більш ніколи не побачать світу!

За що вони загинули, скажи?
За віру? Правду? Волю?
Чому ж тоді сивіють матері?
Дружини, діти чорнії від горя?

А там, на іншому кінці землі,
(тут не далеко, бо в одній країні),
Гуляючи весілля, п'ють «Шаблі»
Веселі покидьки й танцюють на руїнах...

І їм плювати на чужу біду,
На прапори, що майорять на кладовищах.
Вони ж «не починали цю війну»,
Тому нехай вона захисників і нищить...

Яким не байдуже, в якій країні жити,
Які не можуть примиритися зі злом,
Та всі вони, як ті червоні квіти,
Розстріляні та сплять довічним сном...

Для мене ти просто тато
Для мене ти просто тато
Й ніколи не будеш солдатом,
Ніколи не будеш військовим,
Тим паче полеглим героєм...

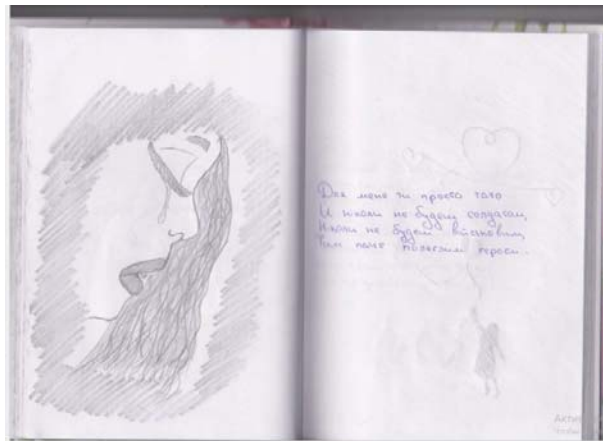
Для мене ти будеш хоробрим,
Рідним, сміливим і добрим...
Люблю тебе я не за вчинки,
Люблю за букетик барвінку.

За те, що словами не скажеш,
І навіть собі не покажеш...

Тепер, коли небо між нами,
І ти «розмовляєш» хмарками...

Завжди будеш поряд, я знаю!
Твій погляд я пам'ятаю!
Твоє: «Доню, я розумію!»
«Люблю!», «Доню, я в тебе вірю!»

Для мене ти тільки тато!
Хай люди вважають солдатом.
А я тебе буду любити!
Й хоча дуже боляче... жити...

Спалені крила

Розстріляна молодість. Спалені крила.
Замість родинного щастя — могила.
Прапор над нею, квіти і тиша,
Поряд дружина від сліз ледве дише.

Високо в небі, десь поміж хмарами,
Втрачені мрії блукають примарами...
Дні швидко плинуть, міняючи ночі,
Вбиті надії... заплакані очі...

Війна зруйнувала і знищила долі...
Немає майбутнього в сина і доні...
Не буде весілля, в візочку дитини,
Не буде будинку, Різдва і ялинки...

І що там за хмарами? Рай? ми не знаєм...
А тут на землі ми втрачаєм... втрачаєм...
Та скільки ще треба мрій наших вбити,
Щоб кляту війну врешті-решт зупинити?

День поезії в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка за участі поетеси Есенії Ковальової. 10 березня 2026 р.:

<https://www.youtube.com/watch?v=xLwCZuQfyYI&t=385s>

